

ימי עיון בתנ"ך תשפ"ה

Yoav: The Ambiguous General: A Study of Contrasting Depictions in Kings and Chronicles

Dr. Nechama Price

(ש"ב ה: יח טז ויואב בן-נריה עליהצבא ויהושפט בן-אחילוד מזכיר:

ש"ב ה א ויהי אחר-כך בן-נריה דנד את-פלשתים וכניעם ונחח דנד את-מתג האפה מנד פלשתים: ב בנר את-מואב ונמדדום בסבל השבב אותם ארצה ונמדד שני-חבליים להמית ומלא הסבל להסגות נתיי מואב לדוד לעבדים נשאי מנחה: ג בנר דוד את-הדדדדדד בן-נריה מלך צובה בנר דוד בנרם עשרים-ושנים אלה אלו: ו נישם דנד נצבים בארם דמשק נתיי ארם לדוד לעבדים נשאי מנחה ונישם ה' את-דוד בכל אשר הלך:

(2) ש"ב ג כט נתלו על-ראש יואב ואל פלביית אביו ואל-נפרת מבית יואב זב ומצרע ומחזיק בבלד ונפל בקרב וחסר-לקם:

ש"ב יט יד ונעמשהא תמרו הלוא עצמי ובשרי אמתה פה נעשה-לי אלקים וכה יוסף אמר-לא שר-צבא תהיה לפני פל-הימים תחת יואב:

מלכים א ב ה וגם אתה ידעת את אשר-עשה לי יואב בן-נריה אשר עשה לשני-שרי צבאות ישראל לאבנר בן-נר ולעמשה בן-נר:

וניהגם ונשם דמי-מלקמה בשלם ויחן דמי מלקמה בסגרתו אשר במתניו ובגדלו אשר בגליו: ו נעשית פתכמתה ולא-תורד שיבתו בשלם שאל:

לב והשיב ה' את-דמו על-ראשו אשר פגע בשני-אנשים צדקים וטבים ממנו וניהגם בקרב ואבי דוד לא ידע את-אבנר בן-נר שר-צבא ישראל ואת-עמשה בן-נר שר-צבא יהודה: לד ויעל בניהו בן-יהוידע ויפגע-בו וימתהו ויקבר בביתו במקבר:

3) דברי הימים א שמואל ב

List of 3 brothers	ב:טז	ב:יח
List of David גבורים	פרק יא	פרק כג
Yoav as General of David	יח:טו	כ:כג
Fighting Yevusi - Yerushalaim	יא:ד-ז	ה:ו-ח
War with Amon and Aram	פרקים יט-כ	פרקים יא-י
Killing Amon and getting the crown	פרק כ	פרק יב
Counting Am Yisrael	פרק כא	פרק כד

MISSING STORIES

- 1) Fighting with Avner and death of Asael (Yoav's brother) ב"ש
- 2) Killing Avner ג"ש
- 3) Sending Uriah to the front lines and losing the battle. ב"יא"ש
- 4) #1 אשה חכמה - Convincing David to let Avshalom return- ב"יד"ש
- 5) Killing Avshalom ב"יה"ש
- 6) David rebukes Yoav and replaces him with Amasa ב"יט"ש
- 7) Yoav killing Amasa and Sheva ben Bichri ב"כ"ש
- 8) Rebellion of Adoniyahu and death of Yoav א-ב"מ

(4) ד"ה א ב טז ואחזיתיהם צרויה ואביגיל ובני צרויה אבשי ויואב ועשה-אל שלשה:

ש"א טז ז ויאמר ה' אל-שמואל אל-תבט אל-מראהו ואל-גבשה קומתו כי מאסתיהו כי א לא אשר יראה האדם פי האדם יראה לעינים וה' יראה ללבב:

(5) ד"ה א יט ח וישמע דוד וישלח את-יואב ואת פל-צבא הגבורים:

ד"ה יא כב בניהו בן-יהוידע בן-איש-תיל רב-פעלים מן-קבצאל הוא הפה את שני אריאל מואב והוא ירד והפה את-הארי בתוך הבור ביום השלג: כג והוא הפה את-האיש המצרי איש מדה ו חמש באמה ובנד המצרי חנית כמנור ארזים בנרד אליו בשבט ויגזל את-החנית מנד המצרי ויהרגהו בתניתו:

דוד: ש"א יז: לד ויאמר דוד אל-שאויל רעה הנה עבדך לאביו וצאן ובה הארל ואת-הדוב ונשא שם מהעדר: לה ונצאתי אחריו והכתינו והצאתי מפיו ונקם עלי והחזקתי בזקנו והכתינו והמיתנו: לו גם את-הארי גמ-הדוב הפה עבדך והנה הפלשתי העבל הזה פאתך מקם כי סרף מערכת אלקים חיים:

שמשון: שופטים יד ה בנרד שמשון ואביו ואמו תמנתה ויבאו עד-כרמי תמנתה והנה כפיר אריות שאג לקראתו: ו ותצלח עליו רות ה' וישפעהו כשסע הגדי ומאומה אין בידו ולא הגיד לאביו ולאמו את אשר עשה:

משה: שמות ב יב ונפן כה וכה בנרא כי אין איש ויך את-המצרי ויטמנהו בקול:

דוד: ש"א יז ד ונצא איש-הבנים ממחנות פלשתים גלית שמו מגת גבהו שש אמות ונרת: נא ונרץ דוד ונעמד אל-הפלשתי ונח את-החרב וישלפה מתערה וימתהו ויכרתה את-ראשו ויראן הפלשתים כרמת גבורם וינסו:

ד"ה כ ה ונתה-עוד מלקמה את-פלשתים ויך אלקנו בן-יעור [לעור] את-לקמי אחל גלית הגמי ועץ חניתו כמנור ארזים: ו ונתה-עוד מלקמה בגת ויקי א איש מדה ואצבעותיו שש-יחשש עשרים וארבע וגם-הוא נולד להרפא:

ימי עיון בתנ"ך תשפ"ה

6) במדבר יג כח אָפְס כִּי־עַז הָעַם הַיֹּשֵׁב בְּאֶרֶץ וְהָעָרִים בְּצֻרוֹת גְּדֹלַת מְאֹד וְגַם־יִלְדֵי הָעֵנָק רָאִינוּ שָׁם:

ל **וַיִּהְיֶה כְּלָב אֶת־הָעַם אֶל־מֹשֶׁה וַיֹּאמֶר עֲלֶה וְעֲלֶה וַיִּרְשָׁנוּ אִמָּה כִּי־יָכוֹל נִכְבַּל לָהּ:** לא והאנשים אשר עלו עמו אמרו לא נוכל לעלות אליהם כִּי־חָזַק הוּא מִמָּנוּ: לב וַיִּצְיִאוּ דַבַּת הָאֶרֶץ אֲשֶׁר תָּרוּ אִמָּה אֶל־בְּנֵי יִשְׂרָאֵל לֵאמֹר הָאֶרֶץ אֲשֶׁר עָבְרָנוּ בָּהּ לְתוֹר אִמָּה אֶרֶץ אֲכָלֶת יוֹשְׁבֶיהָ הוּא וְכָל־הָעַם אֲשֶׁר־רָאִינוּ בַּתּוֹכָהּ **אֲנָשֵׁי מְדוּת:** לג וְשָׁם רָאִינוּ אֶת־הַנְּפִילִים בְּנֵי עֵנָק מִן־הַנְּפִילִים וְהָיָה בְּעֵינֵינוּ כַּחַגְבִּים וְכֵן הָיִינוּ בְּעֵינֵיהֶם:

יהושע יד טו וְשָׁם חֲבֻרֹן לִפְנֵים קִרְיַת אַרְבַּע הָאֲדָם הַגְּדוֹל בְּעֵנָקִים הוּא וְהָאֶרֶץ שְׂקֻטָּה מִמִּלְחָמָה: **יהושע טו** יד וַיִּרְשׁ מִשָּׁם כְּלָב אֶת־שְׁלוֹשָׁה בְנֵי הָעֵנָק אֶת־שִׁשִׁי וְאֶת־אַחִימֶן וְאֶת־תַּלְמִי יִלְדֵי הָעֵנָק: **ש"א יז** יא וַיִּשְׁמַע שְׂאוּל וְכָל־יִשְׂרָאֵל אֶת־דְּבָרֵי הַפְּלִשְׁתִּי הָאֵלֶּה וַיַּחְתּוּ וַיָּרֹאוּ מְאֹד:

7) ש"ב ה ו וַיִּלְכֶּד הַמֶּלֶךְ וְאָנְשָׁיו יְרוּשָׁלַם אֶל־הַבְּסִי יוֹשֵׁב הָאֶרֶץ וַיֹּאמֶר לָדָד לֵאמֹר לֹא־תְבוֹא הַנָּה כִּי אִם־הִסְרִיף הַעָרִים וְהַפְּסָחִים לֵאמֹר לֹא־יָבוֹא דָד הַנָּה: ז וַיִּלְכֶּד דָּד אֶת מִצְנַת צִיּוֹן הָיָה עִיר דָּד: ח וַיֹּאמֶר דָּד בְּיָוֵם הַהוּא כְּלִימָקָה יְבֹסִי וַיַּעַב בְּצֹר וְאֶת־הַפְּסָחִים וְאֶת־הַעָרִים שְׁנָאוּ [שְׁנָאוּ] נָפְשׁ דָּד עַל־כֵּן יֹאמְרוּ עַנְר וּפְסָח לֹא יָבֹאוּ אֶל־הַנָּה: ט וַיִּשָׁב דָּד בְּמִצְדָה וַיִּקְרָאֶלֶּה עִיר דָּד וַיִּבֶן דָּד סָבִיב מִן־הַמְּלוֹא וּבְנִינָהּ: י **וַיִּלְכֶּד דָּד הַלְוִי וְגִדְלוֹ נְה' אֶלְקִי צְבָאוֹת עִמּוֹ: ד"ה א** יא ד וַיִּלְכֶּד דָּד וְכָל־יִשְׂרָאֵל יְרוּשָׁלַם הָיָה יְבֹסֻס וְשָׁם הַיְבוּסִי וְשָׁבִי הָאֶרֶץ: ה וַיֹּאמְרוּ וְשָׁבִי: וּבֹסֻס לְדָוִד לֹא תְבוֹא הַנָּה וַיִּלְכֶּד דָּוִד אֶת־מִצְנַת צִיּוֹן הָיָה עִיר דָּוִד: ו וַיֹּאמֶר דָּוִד כְּלִימָקָה יְבֹסִי בְּרִאשׁוֹנָה יִהְיֶה לְרֹאשׁ וְלִשְׂר וְעַל בְּרִאשׁוֹנָה יוֹאֵב בְּרִצְרוּיָה וַיְהִי לְרֹאשׁ: ז וַיִּשָׁב דָּוִד בְּמִצְדָה עַל־כֵּן קָרְאוּ־לּוֹ עִיר דָּוִד: ח וַיִּבֶן הָעִיר מִסָּבִיב מִן־הַמְּלוֹא וְעַד־הַסָּבִיב וַיֹּאֲבֵב יִתְיָה אֶת־שְׂאֵר הָעִיר:

8) עתניאל: שופטים א יב וַיֹּאמֶר כְּלָב אֲשֶׁר יָכָה אֶת־קִרְיַת־סֶסֶר וַיִּלְכְּדָהּ וַנְּתַתִּי לָוּ אֶת־עַכְסָה בְּתִי לְאִשָּׁה: **דוד:** ש"א יז כה וַיֹּאמֶר אִישׁ יִשְׂרָאֵל הַרְאִיתֶם הָאִישׁ הַעֲלֶה הַזֶּה כִּי לְתַרְף אֶת־יִשְׂרָאֵל עֲלֶיהָ וְהָיָה הָאִישׁ אֲשֶׁר־יִכְּנֹנוּ יַעֲשֶׂרְנוּ אִי הַמֶּלֶךְ אִי עֲשֶׂר גְּדוֹל וְאֶת־בֵּית יִתְרוֹ לֹו וְאֶת בֵּית אָבִיו יַעֲשֶׂה חִפְשִׁי בְּיִשְׂרָאֵל: **יהושע טו:** סג וְאֶת־הַיְבוּסִי יוֹשְׁבֵי יְרוּשָׁלַם לֹא־יִכְּלוּ [יְכָלוּ] בְּנִינְהוּדָה לְהוֹרִישָׁם וַיִּשָׁב הַיְבוּסִי אֶת־בְּנֵי יְהוּדָה בְּיְרוּשָׁלַם עַד הַיּוֹם הַזֶּה: **שופטים א:** כא וְאֶת־הַיְבוּסִי יִשָּׁב יְרוּשָׁלַם לֹא הוֹרִישוּ בְנֵי בְנִימִן וַיִּשָׁב הַיְבוּסִי אֶת־בְּנֵי בְנִימִן לְיְרוּשָׁלַם עַד הַיּוֹם הַזֶּה:

9) ד"ה א יט יד וַיִּגַּשׁ יוֹאֵב וְהָעַם אֲשֶׁר־עִמּוֹ לִפְנֵי אָרָם לְמַלְחָמָה וַיִּגְּסוּ מִפְּנָיו: טו וּבְנֵי עִמּוֹן רָאוּ כִּי־יָגַס אָרָם וַיִּגְּסוּ גַם־הֵם מִפְּנֵי אַבְשִׁי אַחִיו וַיָּבֹאוּ הָעִירָה וַיָּבֹאוּ יוֹאֵב יְרוּשָׁלַם: **ד"ה כ** א וַיְהִי לַעַת תְּשׁוּבַת הַשָּׁנָה לַעַת אֶצֶת הַמְּלָכִים וַיִּנְהַג יוֹאֵב אֶת־חֵיל הַצְּבָא וַיִּשְׁחַת אֶת־אֶרֶץ עִמּוֹן וַיָּבֹאוּ נְצִיר אֶת־רֶבֶה וְדָוִד יֹשֵׁב בְּיְרוּשָׁלַם וַיָּדַע יוֹאֵב אֶת־רֶבֶה וַיְהַרְסָהּ: **ש"ב יא** א וַיְהִי לְתִשְׁבֹּת הַשָּׁנָה לַעַת אֶצֶת הַמְּלָכִים וַיִּשְׁלַח דָּוִד אֶת־יוֹאֵב וְאֶת־עֲבָדָיו עִמּוֹ וְאֶת־כָּל־יִשְׂרָאֵל וַיִּשְׁחַתּוּ אֶת־בְּנֵי עִמּוֹן וַיִּצְרוּ עַל־רֶבֶה וְדָוִד יוֹשֵׁב בְּיְרוּשָׁלַם:

10) ד"ה כ ב וַיִּקַּח דָּוִד אֶת־עֲטֻרַת־מֶלֶכָם מֵעַל רֹאשׁוֹ וַיַּמְצָאָהּ אִי מִשְׁקַל כֶּפֶר־זָהָב וְכָה אֶבֶן קִרְיָה נִתְּהִי עַל־רֹאשׁ דָּוִד וַיִּשְׁלַל הָעִיר הוֹצִיא הַרְבֵּה מְאֹד: ג וְאֶת־הָעַם אֲשֶׁר־בָּהּ הוֹצִיא וַיִּשֶׁר בְּמַגְלָה וּבְחַרְצֵי הַבְּרָזָל וּבְמַגְלֹת וְכֹן יַעֲשֶׂה דָוִד לְכָל עַרְבֵי בְנֵי־עִמּוֹן וַיִּשָׁב דָּוִד וְכָל־הָעַם יְרוּשָׁלַם: **ש"ב יב** כו וַיִּלְחַם יוֹאֵב בְּרַבַּת בְּנֵי עִמּוֹן וַיִּלְכֶּד אֶת־עִיר הַמְּלוּכָה: כז וַיִּשְׁלַח יוֹאֵב מַלְאָכִים אֶל־דָּוִד וַיֹּאמֶר נִלְחַמְתִּי בְּרַבָּה גַם־לְכַדְתִּי אֶת־עִיר הַמַּיִם: כח וְעַתָּה אֶסַּף אֶת־יִתְרֵי הָעַם וְחָנָה עַל־הָעִיר וְלַכְדָה פֹּרֶאֱלֶפֶד אֲנִי אֶת־הָעִיר וְנִקְרָא שְׁמִי עָלֶיהָ: כט וַיֹּאסֶף דָּוִד אֶת־כָּל־הָעַם וַיִּלְחַם בָּהּ וַיִּלְכְּדָהּ:

11) ש"ב כד: ב וַיֹּאמֶר הַמֶּלֶךְ אֶל־יוֹאֵב אִי שֶׁר־הַחֵיל אֲשֶׁר־אִתּוֹ שׁוֹט־נָא בְּכָל־שִׁבְטֵי יִשְׂרָאֵל מִדָּן וְעַד־בְּאֵר שָׁבַע וּפְקֹדֵי אֶת־הָעַם וַיַּדְעֵתִי אֶת מִסְפַּר הָעַם: ג וַיֹּאמֶר יוֹאֵב אֶל־הַמֶּלֶךְ וַיֹּסֵף ה' אֶלְקִיךָ אֶל־הָעַם כֹּהֵם אִי וְכֹהֵם מֵאָה פְּעֻמִּים וְעֵינֵי אֲדֹנָי־הַמֶּלֶךְ רְאוּת וְאֲדֹנָי הַמֶּלֶךְ לְמַה חֲפָזָן בְּדַבַּר הַזֶּה: ד וַיַּחְזַק דָּבַר־הַמֶּלֶךְ אֶל־יוֹאֵב וַעַל שָׁרֵי הַחֵיל וַיִּצָּא יוֹאֵב וְשָׂרֵי הַחֵיל לִפְנֵי הַמֶּלֶךְ לִפְקֹד אֶת־הָעַם אֶת־יִשְׂרָאֵל: ט וַיִּתֵּן יוֹאֵב אֶת־מִסְפַּר מִפְּקֹדֵי־הָעַם אֶל־הַמֶּלֶךְ וַתְּהִי יִשְׂרָאֵל שְׁמֹנֶה מֵאוֹת אֶלֶף אִישׁ־חֵיל־שָׁלֵף טָרְבַּ וְאִישׁ יְהוּדָה חֲמִש־מֵאוֹת אֶלֶף אִישׁ: י יָבֹה לְבִדְדוֹ אִתּוֹ אֶת־רִיבּוֹ סַפֵּר אֶת־הָעַם ס וַיֹּאמֶר דָּוִד אֶל־ה' חֲטָאתִי מְאֹד אֲשֶׁר עָשִׂיתִי וְעַתָּה ה' הַעֲבֵר־נָא אֶת־עֵוֹן עַבְדְּךָ כִּי נִסְפַּלְתִּי מְאֹד: **ד"ה א** כא ו וְלוֹי וּבְנֵימִן לֹא פָקַד בְּתוֹכָם כִּי־נִתְעַב דָּבַר־הַמֶּלֶךְ אֶת־יוֹאֵב: **רש"י** כא:ו וְלוֹי וּבְנֵימִן לֹא פָקַד בְּתוֹכָם וְגו' - יוֹאֵב הָיָה יוֹדֵעַ שִׁיְהִיָּה לְאִשְׁמָה לַעַם לִנְגַף לְפִיכָךְ אִמֵר יוֹאֵב יִכּוֹל אֲנִי לְהַצִּיל שְׁבָטִים הַלְלוּ מִן הַמְּנִיחַ לֹו אִם יֹאמֶר דָּוִד לְמָה לֹא מָנִית אֶת לֹו אֲשִׁיבֵנו כִּי לֹא תִפְקְדוּ בְּתוֹךְ בְּנֵי יִשְׂרָאֵל (במדבר ב':ל"ג), וְכֵן אֹמֵר לְבְנֵימִן הֲלֹא בַפְּלִגְשׁ בַּגְּבֻעָה נִגְפּוּ וְאִם יִתְנַגְפוּ עִתָּה מָה יִשְׁתִּיר לָהֶם.

12) ש"ב כד טו וַיִּשְׁלַח דָּוִד הַמֶּלֶךְ אִי יְרוּשָׁלַם לְשִׁחְתָּהּ וַיִּנְהַם ה' אֶל־הַרְעָה וַיֹּאמֶר לְמַלְאָךְ הַמִּשְׁחִית כְּעַם רַב עִתָּה הָרַף נִדָּף וּמִלְאָה ה' הָיָה עִם־גֵּרוֹ הַהַרְגָּה [הַהַרְגָּה] הַיְבוּסִי: יז וַיֹּאמֶר דָּוִד אֶל־ה' בְּרַחֲמֶיךָ אִי אֶת־הַמֶּלְאָךְ אִי הַמַּגֵּה כְּעַם וַיֹּאמֶר הָיָה אֲנִי חֲטָאתִי וְאֲנִי הַעֲוִינִי וְאֲלֶה הַצָּאוּ מֵהָ עֲשׂוּ תְלִי נָא יָדְךָ כִּי וּבְגִבְתִּי אָבִי: כה וַיִּכֹּף שָׁם דָּוִד מִזְבֵּחַ לַה' וַעַל עֲלוֹת וּשְׁלָמִים וַיַּעֲמֶה ה' לְאֶרֶץ וַתַּעֲצֵר הַמַּגֵּפָה מֵעַל יִשְׂרָאֵל:

ימי עיון בתנ"ך תשפ"ה

ד"ה כא טו וישלח האלקים | מלאך | לירושלם להשחיתיה וכהשחית ראה ה' וינחם עליהרעה (ויאמר למלאך המשחית רב עתה הנה יגד ומלאך ה' עמד עם ארנו היבוסים: **טו וישלח דויד את-עשיוו ויבא את-מלאך ה' עמד בין הארץ ובין השמים וחרבו שלופה בידו נטויה על-ירושלם ויפל דויד והקנים מקסים בשמים על-פניהם:**

כו ויבן שם דויד מזבס לה' בעל עלות ושלמים ויקרא אליה בענהו כאשר מר-השמים על מזבח העלה: **ז ויאמר ה' למלאך נשבו חרבו אל-נדנה: כח בעת שהיא בראות דויד פיענהו ה' בגרן ארנו היבוסים ויזבח שם:**

ד"ה ב ג א ויחל שלמה לבנות את-בית-ה' בירושלם בהר המזוזה אשר גראה לדויד אביו אשר הכין במקום דויד בגרן ארנו היבוסים:

(13) ש"ב יא טז ויהי בשמור יואב אל-העיר ויתן את-אורייה אל-המקום אשר ידע כי אנשי-חיל שם: יז ויצאו אנשי העיר וילחמו את-יואב ויפל מורהם מעבדי דוד וימת גם אורייה החתי:

יח וישלח יואב ויגד לדוד את פל-דרכי המלחמה: **יט ויצו את-המלאך לאמר פל-דרכי המלחמה לדבר אל-המלאך: כ ותיה אמת-תעלה חמת המלך ואמר לך מדוע נשמתם אליהעיר להלחם הלא ידעתם את אשר-ירו מעל החומה: כא מיהפה את-אבימלה בן-רבששת הלא אשה השליכה עליו פלח רכב מעל החומה ונמת במבץ למה נשמתם אליהחומה ואמרת גם עבדה אוריה החתי מת: כב וילך המלאך ויבא ויגד לדוד את פל-אשר שלחו יואב:**

ש"ב יב כז וילקח יואב ברבת בני עמון וילכד את-עיר המלוקה: כז וישלח יואב מלאכים אל-דוד ויאמר נלחמתי ברבה גם-לכדתי את-עיר המים: כח ועתה אסף את-יתר העם וחנה עליהעיר ולכדה פואלכד אני את-העיר ונקרא שמי עליה: כט ויאסף דוד את-פל-העם וילך רבמה וילקח בה וילכדה:

(14) ש"ב יט ב ויגד ליואב הנה המלך בכה ויתאבל על-אבשלום: ח ועתה קום צא ודבר על-לב עבדיך פי בה' נשבעתי פיי-אניך ויצא אבשלום איש אתה הלילה ורעה לך זאת מפל-הרעה אשר-באה עליך מנעריך עד-עתה:

The Murder of Avner (15)

ש"ב ב ג וימאן לסור ויבקהו אבנר באחרי הקניית אל-החמש וימצא הקניית מאחריו ויפל-שם וימת תחמו [תחתיו] ויהי כל-הבא אל-המקום אשר-נפל שם עשהאל וימת ויעמדו: כד וירדפו יואב ואבשי אחרי אבנר והשמש פאה והמה באו עד-גבעת אמה אשר על-פני-גים הרך מדבר גבעון:

ש"ב ג כז וישוב אבנר חרבו ויטהו יואב אל-תוף השער לדבר אתו בשלי ויבקהו שם החמש וימת בדם עשהאל אחיו:

ש"ב ג כח ויבא יואב אל-המלך ויאמר מה עשיתם הנה-בא אבנר אליך למה-נה שלחתו וילך הלוך: כה ידעת את-אבנר בן-נר פי לפתתה בא ולדעת את-מוצאו ואת-מבואו [מובאו] ולדעת את פל-אשר אתה עשה:

(16) אבנר: ש"ב ב ח ואבנר בן-נר שר-צבא אשר לשאול לקח את-איש בשת בן-שאול ויעברוהו מחנים: ט וימלכהו אל-הגלעד ואל-האשור ואל-החור ואל-העפרים ועל-בני-מן ועל-ישראל פלה:

ש"ב ב יד ויאמר אבנר אליי-ואב יקומו נא הנערים וישחקו לפנינו ויאמר יואב יקמו:

ש"ב ג ז וישאול פלגש ושמרה רצפה בת-איה ויאמר אל-אבנר מדוע באתה אל-פלגש אבי:

The Murder of Avshalom (17)

ש"ב יג לב וצו זונבו בן-שמעה אחי-דוד ויאמר אלי-אמר אדני את פל-הנערים בני-המלך המיתו פיי-אמנון לבדו מת פיי-על-פי אבשלום היתה שימה [שומה] מיום ענתו את תמר אחתו:

ש"ב טו י וישלח אבשלום מרגלים בכל-שבטי ישראל לאמר כשמעכם את-קול השפך ונאמרתם מלך אבשלום בחרונו: יד ויאמר דוד לכל-עבדיו אשר-אתו בירושלם קומו ונברחה פי לא-תהנה-לנו פליטה מפני אבשלום מהרו ללכת פוי-מהר והשגנו והדיע עלינו את-הרעה והקה העיר לפי-חרב:

ש"ב טז כב וטו לאבשלום האהל עליהג ויבא אבשלום אל-פלגשי אביו לעיני פל-ישראל:

(18) ש"ב יד כח וישוב אבשלום בירושלם שנתים ימים ופני המלך לא ראה: כט וישלח אבשלום אל-יואב לשלח אתו אל-המלך ולא אבה לבוא אליו וישלח עוד שליח ולא אבה לבוא: ל ויאמר אל-עבדיו ראו חלקת יואב אל-ידי ולו-שם שערים לכו והוצאתה [והציתוה] באש ויצאו עבדי אבשלום את-החלקה באש:

The Murders of Amasa and Sheva ben Bichri (19)

ש"ב יד יז ויעמשא תמרו הלא עצמי ובשרי אתה פה געשה-לי אלקים וכה יוסיף אם-לא שר-צבא תהנה לפני פל-הימים תחת יואב:

ש"ב כ א ושם נקרא איש בלעזל ושמו שבע בן-בכרי איש ימיני ויתקע בשופר ויאמר אינ-לנו חלק בדוד ולא מחלה-לנו בבני-ישי איש לאהליו ישראל: ב ויעל פל-איש ישראל מאחרי דוד אחרי שבע בן-בכרי ואיש יהודה דבקו במלכם מן-היחדן ועד-ירושלם:

מ"א יב טז וירא פל-ישראל כי לא-שמע המלך אליהם וישבו העם את-המלך דבר | לאמר מה-לנו חלק בדוד ולא-מחלה בבני-ישי לאהליו ישראל עמה ראה בימה דוד וילך ישראל לאהליו:

(20) ש"ב כ ד ויאמר המלך אלי-עמשא הנעקלי את-איש-יהודה שלשת ימים ואתה פה עמד: ה וילך עמשא להנעיק את-יהודה וייתר [ויחר] מר-המועד אשר יעדו:

ימי עיון בתנ"ך תשפ"ה

ו יאמר דוד אל־אבישי עֹמֶה גֵרַע לָנוּ שָׁבַע בְּ-בְכָרִי מִן־אֲבִשְׁלֹום אֲתָה לָח אֶת־עַבְדִּי אֲדֹנָי וְרָח אֲחִירֵי פִדְמָצָא לֹו עָרִים בְּצָרוֹת וְהַצִּיל עֵינָיו: ז
בַּצָּאוּ אֲחִירֵי אֲנָשֵׁי יוֹאָב וְהַכְרַתִּי וְכָל־הַגִּבּוֹרִים וַיִּצְאוּ מִירוּשָׁלַם לְרֹדֵף אֶת־רֵי שָׁבַע בְּ-בְכָרִי: יג פֶּאָשֶׁר הִגָּה מִן־הַמַּסְלָה עֶבֶר פְּלִי־אִישׁ
אֲחֵרֵי יוֹאָב לְרֹדֵף אֶת־רֵי שָׁבַע בְּ-בְכָרִי: טז וּמִקְרָא אִשָּׁה חֲכָמָה מִרְהַעִיר שָׁמְעוּ שָׁמְעוּ אִמְרוּ־נָא אֶל־יוֹאָב
כִּב וּתְבוּאָה הָאִשָּׁה אֶל־כְּלֵי־הָעֵם בְּחֲכָמָתָה וַיִּכְרְתוּ אֶת־רֹאשׁ שָׁבַע בְּ-בְכָרִי וַיִּשְׁלְכוּ אֶל־יוֹאָב וַיִּתְקַע בַּשֹּׁפָר וַיִּפְצְוּ מֵעַל־הָעִיר אִישׁ לְאֹהֲלָיו וַיּוֹאָב
שָׁב יְרוּשָׁלַם אֶל־הַמֶּלֶךְ: כג וַיּוֹאָב אֶל פְּלִי־הַצִּבָּא יִשְׂרָאֵל וּבְנֵיהָ בְּ-יְהוֹדָע עַל־הַפָּרִיז [הַפָּרִיז] וְעַל־הַפְּלִתִי: כד וְאַתֶּם עַל־הֵמָּס וַיְהוֹשֶׁפֶט בְּ-אֲחִילָוֹד
הַמִּזְכִּיר: כה וַיִּשָּׂא [וַיִּשָּׂא] סֶפֶר וַצְדוֹק וְאַבְיָתָר כֹּהֲנִים: כו גַּם עִירָא הַגָּאֲרִי הִנֵּה כְהֵן לְנָדָו:

(21) ש"ב כ י ועמשה לא־נשמר בתרב ו אשר בנדיואב ונכהו בה אל־החמש וישפד מעיו ארצה ולא־שנה לו ונתמ:

(22) רלב"ג ש"ב כ:ד שלשה ימים ואתה פה עמוד - רוצה לומר: שאחר שלשת ימים ישוב שם.

רלב"ג ש"ב כ:ה ויוחר מן המועד אשר יעדו - רוצה לומר: שנתאחר שלא שב אל המלך לשלשת הימים.

(23) ש"א י ח ונרדת לפני הגלגל והנה אנכי יחד אליה להעלות עלות לזבח זבחי שלמים שבעת ימים תחל עד־בואי אליה והודעתה לה את אשר תעשה:

ש"א יג ח וניחל וניחל | **שבעת ימים למועד אשר שמואל ולא־בא שמואל הגלגל ונפץ העם מעליו:**

(24) רש"י ש"ב כ:ד ואתה פה עמוד - לסוף שלשת ימים הוי זהיר להיות עומד כאן לפני, כי חפץ היה לרדוף אחרי שבע בן בכרי.

מצודת דוד ש"ב כ:ד ואתה פה עמוד - שוב עמהם לעמוד פה, כי רצה להעמידו לשר הצבא תחת יואב.

(25) גמרא סנהדרין מט. מאי טעמא קטלתיא לעמשא אמר ליה עמשא מורד במלכות הוה דכתיב (שמואל ב כ, ד) ויאמר המלך לעמשא הזעק לי את איש יהודה שלשת ימים וגו' וילך עמשא להזעיק את יהודה ויוחר וגו'

(26) ש"ב ב כח ויתקע יואב בשופר ויעמדו פל־העם ולא־ירדפו עוד אחרי ישראל ולא־ינספו עוד להלחם: ל ויואב שב מאחרי אבנר

וַיִּקְבֹּץ אֶת־כְּלֵי־הָעֵם וַיִּפְקְדוּ מֵעַבְדֵי דָוִד תְּשַׁע־עָשָׂר אִישׁ וְעֵשָׂה־אֵל:

ש"ב יח טז ויתקע יואב בשופר וישוב העם מרדף אחרי ישראל כִּי־חָשַׁף יוֹאָב אֶת־הָעָם:

ש"ב כ כ ונען יואב ויאמר תלילה חלילה לי אם־אבלע ואם־אשתית: כב וּתְבוּאָה הָאִשָּׁה אֶל־כְּלֵי־הָעֵם בְּחֲכָמָתָה וַיִּכְרְתוּ אֶת־רֹאשׁ שָׁבַע בְּ-בְכָרִי וַיִּשְׁלְכוּ אֶל־יוֹאָב וַיִּתְקַע בַּשֹּׁפָר וַיִּפְצְוּ מֵעַל־הָעִיר אִישׁ לְאֹהֲלָיו וַיּוֹאָב שָׁב יְרוּשָׁלַם אֶל־הַמֶּלֶךְ:

(27) ש"ב יב כח ועמה אסה את־יתר העם ותנה עליהעיר ולכדה פ־אלכד אני את־העיר ונקרא שמי עליה:

(28) ש"ב יד א ונדע יואב בוצריה כִּי־לֵב הַמֶּלֶךְ עַל־אֲבִשְׁלֹום: ב וַיִּשְׁלַח יוֹאָב תְּלוּעָה וַיִּקַּח מִשָּׁם אִשָּׁה חֲכָמָה וַיֵּט וַיִּנְאֹמֶר הַמֶּלֶךְ הֲנִיד יוֹאָב

אֶתָּה בְּכָל־נְאֻת וַתַּעַן הָאִשָּׁה וַתֹּאמֶר תִּי נִפְשָׁךְ אֲדֹנָי הַמֶּלֶךְ אִמְרָא וְלִמְעַן מִלֵּךְ אֲשֶׁר־דָּבַר אֲדֹנָי הַמֶּלֶךְ כִּי־עַבְדְּךָ יוֹאָב הוּא אֲנִי וְהוּא שָׁם בְּפִי שִׁפְחָתְךָ אֶת כְּלֵי־הַדְּבָרִים הָאֵלֶּה: ג לִכְעֻבּוֹר סָבַל אֶת־פְּגַי הַדָּבָר עָשָׂה עַבְדְּךָ יוֹאָב אֶת־הַדְּבָר הַזֶּה וְאֲדֹנָי חֶסֶם כְּחֻמַּת מְלָאךְ הָאֱלֹקִים לְדַעַת אֶת־כְּלֵי־אֲשֶׁר בְּאָרְצֵי:

כא וַיִּנְאֹמֶר הַמֶּלֶךְ אֶל־יוֹאָב הַנְּהַיֵּנָא עֲשִׂיתִי אֶת־הַדְּבָר הַזֶּה וְלֹךְ הָשִׁב אֶת־הַנְּעָר אֶת־אֲבִשְׁלֹום: כב וַיִּפֹּל יוֹאָב אֶל־פְּנָיו אַרְצָה וַיִּשְׁתַּחֲו וַיִּבְרַךְ אֶת־הַמֶּלֶךְ וַיִּנְאֹמֶר יוֹאָב הַיּוֹם יָדַע עַבְדְּךָ כִּי־מִצְאָתִי חָן בְּעֵינֶיךָ אֲדֹנָי הַמֶּלֶךְ אֲשֶׁר־עָשָׂה הַמֶּלֶךְ אֶת־דְּבַר עַבְדּוֹ [עַבְדְּךָ]:

(29) ד"ה א כז:לד ואתרי אחיתפל יהינדע בן־בניהו וְאַבְיָתָר וְשֵׁר־צִבָּא לְמֶלֶךְ יוֹאָב:

(30) מלכים א א ה וְאֲדֹנָיָה בַּר־חֲגִית מִתְנַשֵּׂא לֵאמֹר אֲנִי אֶמְלֹךְ וַיַּעַשׂ לֹו רֶכֶב וּפָרָשִׁים וַחֲמִשִּׁים אִישׁ רָצִים לְפָנָיו: ו וְלֹא־עָצְבוּ אָבִיו מִיְמֵי לֵאמֹר מְדוּעַ פָּכָה עֲשִׂיתָ [גַּם־הוּא

טוֹב־תֵּאֵר מְאֹד וְאִתּוֹ יִלְדָה אַחֲרַי אֲבִשְׁלֹום: ז וַיְהִי דְבָרָיו עִם יוֹאָב בְּ-צִרְיָה וְעִם אֲבִיתָר הַכֹּהֵן וַיַּעֲזְרוּ אַחֲרַי אֲדֹנָיָה:

ח וַצְדוֹק הַכֹּהֵן וּבְנֵיהוּ בְּרִיהוֹיָדָע וַתָּנוּ הַנְּבִיאִים וְשָׁמְעוּ וַרְעִי וְהַגִּבּוֹרִים אֲשֶׁר לְדָוִד לֹא הָיוּ עִם־אֲדֹנָיָהוּ:

אֲבַרְבַּל מ"א ב:כח ויותר נכון לפרשו שיואב היה כל ימיו נוטה אחרי אדוניהו להמליכו תחת אביו, עד שמפני זה לא נטה אחרי אבשלום והרגו כשמצא מקום אליו כדי שימלוך אדוניהו שהיה אחריו בשנים.

(31) אבנר: ש"א יד נא וקיש אבי־שואל ונר אבי־אבנר בן־אביאל:

ש"ב ב ח ואבנר בן־נר שר־צבא אשר לשאול לקח את־איש בִּשְׁת בן־שואל ונעבכרהו מקננים: ט וימלכהו אל־הגלגל ואל־האשור ואל־יורעאל ועל־אפלים ועל־בגמזו ועל־ישראל פלה:

ש"ב ג ז ולשואל פלגש ושמה רצפה בת־איה ויאמר אל־אבנר מדוע באתה אל־פילגש אבי:

י לְהַעֲבִיר הַמַּמְלָכָה מִבֵּית שָׁאוּל וְלִהְיוֹת אֶת־כֶּסֶף דָּוִד עַל־יִשְׂרָאֵל וְעַל־יְהוּדָה מִזֶּן וְעַד־בְּאֵר שָׁבַע: יא וְלֹא־יָכַל עוֹד לְהָשִׁיב אֶת־אֲבַנְר דָּבַר מִיְרָאָתוֹ אֲתוֹ:

ש"ב כ יג פֶּאָשֶׁר הִגָּה מִן־הַמַּסְלָה עֶבֶר פְּלִי־אִישׁ אֲחֵרֵי יוֹאָב לְרֹדֵף אֶת־רֵי שָׁבַע בְּ-בְכָרִי:

(32) ד"ה א ג א וְאֵלָה הָיוּ בְנֵי דָוִד אֲשֶׁר גִּלְדִּילוּ בְּחֶבְרוֹן הַבְּכוֹר | אֲמָנוֹן לְאֵחֵיהֶם הַיְיָרְעָאֵלִית שָׁנִי דְנִיָּאל לְאֵבִיגַל הַכַּרְמֵלִית: ב הַשְּׁלִישִׁי לְאֲבִשְׁלֹום

בְּ-מַעֲלָה בַת־מְלָכִי מְלֹךְ אֲשֶׁר | הַרְבִּיעִי אֲדֹנָיָה בַּר־חֲגִית:

ימי עיון בתנ"ך תשפ"ה

33) מלכים א ב ה וגם אתה ידעת את אשר עשה לי יואב בן-צרויה אשר עשה לשני-שרי צבא-ות ישראל לאבנר בן-נר ולעמשא בן-יתר ויהרגם וישם דמי-מלחמה בשלם ויהיו דמי מלחמה בתגרתו אשר במתניו ובנעלו אשר ברגליו: וועשית פחקמתה ולא-תורד שיבתו בשלם שאל:

לא ויאמר לו המלך עשה כאשר דבר ופגע-בו וקברתו והסירת | דמי חנם אשר שפך יואב מעלי ומעל בית אבי: לב והשיב ה' את-דמו על-ראשו אשר פגע בשני-אנשים צדיקים וטובים ממנו ויהרגם בחרב ואבי דוד לא ידע את-אבנר בן-נר שר-צבא ישראל ואת-עמשא בן-יתר שר-צבא יהודה: לג ושב דמיהם בראש יואב ובראש זרעו ולעלם ולדוד ולזרעו ולביתו ולכסאו יהיה שלום עד-עולם מעם ה': לד ופעל בניהו בן-יהוידע ופגע-בו ונימתהו ויקבר בביתו במדבר:

34) מלכים מ"א ב:לב .א. שהרג שני אנשים .ב. שהיו צדיקים וטובים .ג. שהרגם בחרב ואבי דוד לא ידע - כי הריגת חרב היה נוהג בדין המלכות, והוא הרגם כאילו היה עפ"י המלך והמלך לא ידע ופגע בזה בכבוד דוד/ רש"י מ"א ב:ה: את אשר עשה לי - שהראה הספר ששלח דוד ביד אוריה (תנחומא מסעי י"ב).

35) אברבנל מ"א ב:כט כי אם בעבור שמרד בדוד מלכו בהמליכו את אדוניהו בחייו מבלי מצותו, בהיותו שר הצבא וגם בהיותו יודע שדבר הנביא בשם ה' ששלמה ימלוך ושנשבע דוד לבת שבע להמליכו תחתיו, ועכ"ז התעורר יואב לחלוק על ה' ועל שלמה משיחו והסית והדיח את אדוניהו למרוד באביו.

רד"ק מ"א ב:כח וינס אל אהל י"י ששם היה הארון בירושלים, והחזיק בקרנות המזבח להמלט שם, כי מזבח היה שם כמו שכתוב, כי שם העלה דוד עולות ושלמים לפני הארון. ושלמה לא הרגו עד עתה כי אמר עד שימצא לו קצת עילה להמיתו, כי כן צוה לו דוד: ועשית כחכמתך (מלכים א ב:ו'), והיה ממתין לו עד שימצא לו עילה להמיתו. וכיון שהוגד לו לשלמה כן כי הלך והחזיק בקרנות המזבח, אמר זהו קצת מרד שחושב להנצל מידו, והנה הוא עדיין בדעתו ובמרדו כיון שנס מפני, ואני לא אמרתי להמיתו, לפיכך צוה את בניהו שיפגע בו.

36) רלב"ג מ"א ב:בן ולא תורד את שיבתו בשלום שאול - רוצה לומר: עשה כחכמתך באופן שלא תניחנו למות מיתת עצמו כי כבר הגדיל לעשות הרעות הנפלאות האלו ויוסרו שאר אנשים מעשות ככה ויראו ג"כ מלבעוט במלכות.

אברבנל מ"א ב כדי שישמר הוא מהם ולא ימשילם בביתו פן יגברו עליו ויעשו לו דומה מה שעשו נגדו.

37) ד"ה א כח א ויקהל דניד את-פלי-שרי ישראל שרי השבטים ושרי המחלקות המשורתיים את-המלך ושרי האלפים ושרי המאות ושרי כל-רקושי-ומקנה למלך ולבניו עם-הסריסים והגבורים ולכל-גבור חיל אל-ירושלם: ב ויקם דניד המלך על-רגליו ויאמר שמעוני אחי ועמי אני עם לבני לבנות בית מנוחה לארון בריתה' ולקדם רגלי אלקינו והכינותי לבנות: ג והאלקים אמר לי לא-תבנה בית לשמי כי איש מלחמות אתה ודמים שפכת:

מלכים א ב ה וגם אתה ידעת את אשר עשה לי יואב בן-צרויה אשר עשה לשני-שרי צבא-ות ישראל לאבנר בן-נר ולעמשא בן-יתר ויהרגם וישם דמי-מלחמה בשלם ויהיו דמי מלחמה בתגרתו אשר במתניו ובנעלו אשר ברגליו: וועשית פחקמתה ולא-תורד שיבתו בשלם שאל:

ד"ה א כט כג וישב שלמה על-כסא ה' | למלך תחת-דניד אביו ויצלח וישמעו אליו פלי-ישראל: כד וכלי-השרים והגבורים וגם פלי-בני המלך דניד נתנו יד תחת שלמה המלך: